

Práce obsahově i formálně na nadstandardní úrovni – hodnocení „A+“

Masarykova univerzita

Právnická fakulta

Katedra finančního práva a národního hospodářství

„Osobní management“

Odvaha riskovat

Zpracoval: Tomáš Flögel

Seminární skupina: č. 1

Datum zadání práce: 3. 3. 2010

Datum odevzdání: 5. 5. 2010

Datum odevzdání opravené práce: 12. 5.2010

Resumé

Tato práce se snaží komplexním způsobem rozebrat důležitost riskování v našem profesním a soukromém životě. První část této práce je zaměřena převážně teoreticky. Druhá polovina práce popisuje moje osobní zkušenosti s riskováním, můj postoj k riskování a můj menší osobní projekt v rámci, kterého jsem se snažil zvýšit svoji sebedůvěru a odvahu riskovat. Závěr se snaží o shrnutí poznatků této práce o riskování v obecné rovině.

Klíčová slova

Riziko-vystavení nejistým okolnostem

Riskování-to, co podnikáme, ikdyž se nám často nechce a výsledek je nejistý, abychom uskutečnili svou vizi

Úspěch-splnění cílů/vize

Odvaha-schopnost nést odpovědnost za těžké úkoly a riskovat nepříznivé následky

Strach-psychická zábrana, která brání lidem v provádění určitých činností

Obsah

Úvod.....	5
Věcná část.....	6
I. Riskování.....	6
II. Jednání vs. Nečinnost.....	8
III. Rozvíjení schopnosti riskovat.....	9
IV. Proč často neriskujeme?.....	11
V. Já a riskování.....	12
VI. Osobní výzva.....	13
Závěr.....	14
Seznam použité literatury.....	15

Věcná základní část

Úvod

Rozdíl mezi úspěšným a neúspěšným člověkem často nespočívá v lepších schopnostech či nápadech prvního z nich, ale v odvaze, kterou je třeba projevit, abychom vsadili na své nápady, abychom postoupili předpokládané riziko-a abychom něco udělali. [Maxwell Maltz]¹

Každý máme nějaká přání, plány nebo sny. Tyto sny, přání a plány však úspěšně realizuje málokdo. Čím to je? Přemýšlet o věcech dokážeme každý, realizovat je tak, aby fungovaly anebo se naplnily, dokáže jen málo lidí. Tato skupina lidí má jednu vlastnost, která ostatním chybí. Jakou? Odvahu zkusit něco nového, potýkat se s něčím těžkým, co nutně nemusí vést k úspěchu, pokoušet se, tedy zkráceně řečeno odvahu riskovat.

¹ BENDER, Urs. *Niterní leadership*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství MANAGEMENT PRESS, 2002. S. 123

Věcná část

I. Riskování

Slovo riziko pochází z italského. Původně italské slovo *risico* znamenalo úskalí, kterému se museli plavci vyhnout. Z tohoto se postupně vyvinul jeho dnešní význam, v rámci kterého chápeme slovo riziko jako vystavení nejistým okolnostem.²

Riskování bychom mohli definovat jako to, co podnikáme, i když se nám často nechce, abychom uskutečnili svou vizi. Riskování je spojeno s prvky změny a nejistoty, které jsou často následovány strachem. Nikdo z nás není dokonalý, proto je třeba se smířit s tím, že všichni děláme chyby. Nikdo nemůže přece znát správný způsob jak dělat něco, co nikdy nedělal.³ Jak nám říká staré čínské přísloví: „I dlouhá cesta začíná prvním krokem.“ Důležité není tedy být bezchybný, ale pokoušet se.

Vnímání rizika je dle mého názoru čistě subjektivní záležitostí. Velké množství činností vidíme zvnějšku jako riskantní, ale jakmile je začneme dělat, tak už nám tak riskantní nepřipadají. Než jsem začal trénovat Capoeiru⁴, považoval jsem akrobacii (zejména salta) za velmi riskantní, nyní když se po pár letech tréninku ohlédnu, tak se moje vnímání riskantního v této oblasti velmi posunulo.

Plně souhlasím s panem Banderem, který říká, že většina úspěšných lidí jedná, protože chce naplnit svou vizi, a proto jsou úspěšní.⁵ Tím neříkám, že tito lidé nemají strach. Každý z nás má strach, ale v těchto případech tito lidé tento strach, aby dosáhli svojí vize, překonávají. Riziko je tedy velmi subjektivní pocit každého z nás. Rozdíl mezi výkonnými a nevýkonnými lidmi často činí náš pohled na situaci. Nevýkonní lidé často vidí rizika, zatímco výkonní příležitosti.

² RAIS, Karel. *Řízení rizik*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Grada Publishing, 2003. S. 66

³ BENDER, Urs. *Niterní leadership*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství MANAGEMENT PRESS, 2002. S. 124

⁴ bojové umění, které pochází z Brazílie, obsahuje prvky tance, hudby a akrobacie

⁵ BENDER, Urs. *Niterní leadership*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství MANAGEMENT PRESS, 2002. S. 124

Příklady riskování:

- Vyjádření vlastního názoru
- Zkoušení něčeho nového a obtížného
- Investování něčeho, na čem vám záleží
- Změna vašeho způsobu života

Přínosy riskování:

- Vede ke konkrétním činům
- Zlepšuje pokrok a výsledky
- Zvedá sebedůvěru
- Riskováním často zjišťujeme, co funguje
- Pomáhá nám si uchovat pohodu a energii

II. Jednání vs. Nečinnost

Základem uskutečnění každé vize je jednání, které je v tomto případě naprosto nezbytné. Vize sice může být vynikající, ale sama o sobě nestačí. Realitu z ní tvoří teprve naše činy. Chceme-li uspět, musíme tyto činy doplnit svou rozhodností, energií, vytrvalostí a vírou. V konání nám často brání deprese, pochybnosti a obavy.⁶ Často se musíme ve svém životě rozhodnout, jak využijeme čas, který máme. Dostáváme se běžně do situací, kdy musíme obětovat svůj čas něčemu na úkor něčeho jiného. Naplnění naší vize je většinou událost, která se nestane zítra ani pozítří. Naši vizi plníme den po dni, kousek po kousku. Proto nesmíme čekat, že výsledky přijdou hned. Jak již bylo výše zmíněno, nejsme bezchybní, vzhledem k této skutečnosti musíme kontrolovat naše jednání a případně ho korigovat správným směrem.

Riskujeme při každém rozhodnutí, které přijímáme, často nám běží hlavou otázky: Mám dostatek informací? Bude moje rozhodnutí správné? Mám se hned rozhodnout nebo si vše ještě jednou promyslet? Často, chceme mít všechno precizní, ale abychom byli úspěšní, musíme na sebe brát často riziko. Na 100 % jisti si nebudeme nikdy. Často může mít naše otálení rozhodující vliv na to, zda budeme úspěšní či nikoli. Otálením ztrácíme velké množství nápadů a možností, které pak zůstanou jenom možnostmi. Nečinnost má často horší důsledky než situace, kdy něco uděláme špatně. Máme-li v hlavě pořádek rozhodnutí, které jsme neudělali, může nás to brzdit v přijímání jiných rozhodnutí.⁷ Proto si myslím, že ten, kdo chce být úspěšný, musí být ochoten nést určitou míru rizika. Tím nemyslím, že příprava by byla ztrátou času, ale u nás často obvyklá tendence provádět velké množství analýz, které mají na finální rozhodnutí minimální vliv, je doopravdy jen ztrátou času a mrháním finálními prostředky. Samozřejmě bychom se měli vyvarovat unáhlených rozhodnutí. Co nám pomůže se rozhodnout, když nám dané informace a naše vize nestačí? Tady velkou roli hraje naše intuice, sami často cítíme, zda rozhodnutí je špatné nebo správné, a lidé kolem nás. Každý správný leader se obklopí lidmi, kteří jsou v mnoha oblastech lepší než on sám.

⁶ BENDER, Urs. *Niterní leadership*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství MANAGEMENT PRESS, 2002. S. 128

⁷ BENDER, Urs. *Niterní leadership*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství MANAGEMENT PRESS, 2002. S. 130

III. Rozvíjení schopnosti riskovat

Hlavním důvodem neschopnosti jednotlivců a organizací přeměnit svá přání a sny ve skutečnosti je podle Urse Bendera to, že se většina z nás nenaučila schopnosti riskovat.

Schopnost riskovat se skládá ze dvou částí. První z nich je vymanění se ze své zóny pohodlí a tou druhou přijetí opatření k dosažení cíle či požadovaného výsledku.⁸ Každá změna je pro nás nepohodlná. Odvádí nás od našich zažitých stereotypů. Je to však jediná možnost, jak se dále rozvíjet a poznat, co všechno jsme schopni ještě dokázat. V dnešním světě je velmi důležité dokázat rozšířit svou zónu pohodlí, proto dále uvádím pár doporučení od Urse Bendera.⁹

- Dělejte věci, které obvykle neděláte nebo které jste ještě nikdy nedělali.
- Zopakujte si činnost, která vám nesedí
- Rozhodujte se
- Berte na sebe závazky
- Vyjadřujte se konkrétně
- Místo odkladů jednáte ihned
- Namáhejte se
- Riskujte, že nebudete dokonalí
- Najděte způsoby, jak relaxovat
- Identifikujte svou zónu pohodlí a vyberte si ji

⁸ BENDER, Urs. *Niterní leadership*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství MANAGEMENT PRESS, 2002. S. 133

⁹ BENDER, Urs. *Niterní leadership*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství MANAGEMENT PRESS, 2002. S. 133-134

Plně souhlasím s panem Banderem, že další složkou schopnosti riskovat je přijímání opatření k dosažení cílů. Každé opatření nám pomáhá se vymanit z naší zóny pohodlí a přiblížit se o kousek blíže požadovanému výsledku. Zde uvádím výčet některých doporučení¹⁰ :

- Mějte na paměti svou motivaci
- Jasně se podívejte na současnou situaci
- Vyberte směr, kterým se chcete dát
- Definujte svůj cíl/vizi
- Od myšlení a plánování přejděte k činům
- Soustřeďte se
- Udělejte první krok
- Buďte vytrvalí
- Držte se cíle
- Sledujte své výsledky
- Neustále se učte

¹⁰ BENDER, Urs. *Niterní leadership*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství MANAGEMENT PRESS, 2002. S. 135-137

IV. Proč často neriskujeme

Hlavním důvodem, proč většina lidí neriskuje, je strach. Strach z neúspěchu, strach z neznáma. Velké množství lidí se bojí zkoušet nové věci, protože jsou zvyklí na věci staré, které považují za základ všeho, svoji pevnou půdu pod nohama. Také nás často od riskování odrazují ostatní. Musíme si zvyknout, že nám ostatním v mnoha věcech nebudou věřit a budou nám říkat, že to nikdy nedokážeme nebo že to přece nejde, aniž by to zkusili, proto není třeba, abychom měli neustále podporu ostatních. Ten, kdo nám musí věřit nejvíce, musíme být my sami. Ikdyž máme někdy pocit vyčerpanosti, bezradnosti, bezmocnosti a neschopnosti jsme to jenom my, kdo musí věřit, věřit sobě. Předchozí chyby a nezdary mohou být na jedné straně brzdou, ale na druhé také poučením, zkušeností nebo výzvou, které se můžeme chopit. Abychom tohle dokázali, musíme mít touhu, motivaci nebo-li vizi, která nás provede i množstvím nezdarů a neúspěchů a také trpělivost, která nás bude uklidňovat, že všechno má svůj čas a úspěch nepřichází hned, ale až po vynaložení velkého úsilí.

V. Můj vztah k riskování

Jednou z nejtěžších věcí, které nás můžou potkat, je pokusit se zhodnotit sebe sama. Hodnocení samo o sobě je velmi subjektivní a navíc v tomto případě dochází ke zkreslení také tím, že posuzujeme sami sebe. Jací vlastně jsme? Takoví, jak my vidíme sami sebe nebo takoví, jak nás vnímá naše okolí? Tato otázka určitě stojí za zamyšlení. Já si osobně myslím, že odpověď na tuto otázku leží někde mezi těmito dvěma pohledy.

V rámci psaní této seminární práce jsem byl nucen zamyslet se nad tím, jak moc v životě riskuji. Při tomto zamyšlení jsem se pokusil zhodnotit sebe sama. Zaměřil jsem se hlavně na své nedostatky v této oblasti. V první řadě jsem perfekcionista, musím mít všechno pečlivě připravené, někdy až zbytečně moc, což mi často bere čas a energii. Další mojí rezervou je moje nerozhodnost, stávají se mi situace, kdy se nemůžu rozhodnout a zbytečně o problémech přemýšlím, ikdyž mám o nich dostatek informací, místo toho, abych se na základě těchto informací rozhodl. Toto mě často limituje, protože daný problém mám pořád v hlavě a čas na něm skoro nic nezmění. Dále, abych byl upřímný, se vnitřně bojím neúspěchu, což mě sice ve většině situací silně motivuje, v některých však zbytečně svazuje, zvedá na mě tlak a potlačuje moji ochotu riskovat. Posledním nedostatkem, který jsem na při zkoumání svého vztahu k riskování odhalil, je moje tendence sklouzávat do stereotypů, tím mám na mysli svoji neochotu měnit svůj zaběhaný rytmus činností. Tato tendence mi často brání zkoušet nové věci, což zpomaluje můj osobní rozvoj.

VI. Osobní výzva

Po odhalení svých slabín, které mi brání více riskovat, jsem zkusil v rámci svojí práce sám na sobě zapracovat, ať mi tato práce něco přinese a neskončí „jen založená v šuplíku“.

K realizaci této svojí „osobní výzvy“ jsem si stanovil následující body, které jsem se snažil a dosud snažím dodržovat:

- snažit se být na většinu věcí připravený adekvátně ne se topit zbytečně v přípravě, která je často přehnaná
- snažit se rozhodovat bez zbytečných průtahů
- riskovat případné chyby a neúspěch
- zkusit začít dělat nějakou novou aktivitu a změnit tím stereotyp

Jako novou aktivitu jsem se rozhodl vrátit ke svojí staré oblíbené aktivitě, rannímu joggingu. Dále jsem se snažil si více věřit a rozhodovat se po méně vyčerpávající přípravě a tím pádem riskovat případné chyby. Nejhorší pro moji „osobní výzvu“ byl první týden, kdy jsem měl hlavně potíže s ranním vstáváním. V průběhu zavedení nových návyků jsem pořád v hlavě bojoval s tendencemi sklouzávat zpátky ke svým zaběhaným zvyklostem a nechuti něco měnit. Neříkám, že jsem každé ráno dokázal vstát a jít si zaběhat, bez problémů a zbytečné přípravy rozhodovat a nebyť vystresovaný, že se mi něco nepovede. Vše šlo pomalu a ještě nemůžu tvrdit, že bych se danými premisami ve všech případech řídil. Mohu však říci, že jsem se v těchto ohledech dokázal posunout o pár kroků blíže směrem ke svému kýženému cíli. Mám-li hodnotit, zda-li mi tento menší projekt prospěl, musím uvést, že rozhodně ano. V posledním týdnu jsem mohl sám na sobě pozorovat zlepšení svojí nálady, fyzické kondice a úlevu od stresu. Díky tomu, že jsem neřešil své problémy až do poslední možné chvíle, jsem si ušetřil velké množství starostí, času a energie.

Závěr

Jak již bylo řečeno, riskování je jedním z hlavních faktorů, které rozhodují o našem úspěchu či neúspěchu. Každý máme z velkého množství rizika strach a cítíme se v těchto situacích nejistě. Podle mého názoru z nás nedělá to, co jsme, osud, ale to jak dokážeme čelit každodenním situacím, které nám život nachystá, tedy mimo jiné také naše schopnost riskovat a nést následky svých rozhodnutí. Nikdy nebudeme naprosto bezchybní a dokonalí, ale vždy pokud se chceme starat o věci, na kterých nám záleží, musíme riskovat. A i když se nedaří, musíme mít silnou vizi, vůli a odvalu o tyto věci bojovat. Riskování je tedy nezbytnou součástí každého šťastného a úspěšného života.

“Success is not final, failure is not fatal: it is the courage to continue that counts.”¹¹

¹¹ *Quotes and poem* [online] Změněno 17. 03. 2010 [cit.2010- 03-17]. Dostupné z: <<http://www.quotesandpoem.com/quotes/showquotes/author/winston-churchill/5194>>

Seznam použité literatury

BENDER, Urs. *Niterní leadership*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství MANAGEMENT PRESS, 2002. S. 123 – 141. ISBN 80-7261-069-4

VÁGNER, Ivan. *Osobní management*. 2. přepracované vyd. Brno: Nakladatelství MU, 2007. S. 77-78. ISBN 978-80-210-4265-0

RAIS, Karel. *Řízení rizik*. 1 vyd. Praha: Nakladatelství Grada Publishing, 2003. S. 65-101. ISBN 80-247-0198-7

Quotes and poem [online]. Změněno 17. 03. 2010 [cit.2010- 03-17]. Dostupné z:
<<http://www.quotesandpoem.com/quotes/showquotes/author/winston-churchill/5194>>